

Finlands Synskadade

FÖRBUNDET FINLANDS SVENSKA SYNSKADADES ORGANISATIONSTIDNING

2/15

4 Blinda hundar hjälper människan

8 EU vill få bukt med ojämlika webbsajter

22 Nekades studieplats på grund av funktionshinder

Innehåll

Nr 2 februari 2015

LEDAREN

3 Likgiltighet breder ut sig i FSS

ARTIKLAR

4 Blinda hundar kan ge ny behandling

7 Tre år av nätverksbyggande

10 Små skärmar ger bättre webb

12 "Hur nå nya synskadade?"

12 Syntolkad musikal gick hem

PROFLEN

16 Profilen: Jukka Jokiniemi

AKTUELLT

24 Aktuellt

AKTUELLT I DISTRIKTEN

27 Aktuellt i distrikten

4

17

8

Finlands Synskadade

Finlands Synskadade är organisations-tidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 104. Nummer 3/2015 utkommer 26.3, deadline 6.3.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Parisgränden 2 A 1, 00560 Helsingfors. Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Sören Jonsson
Tfn 044 712 3017
e-post: soren.jonsson@fss.fi

Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar:
FSS kansli, tfn 09-6962 300
e-post: kansliet@fss.fi

Pärbild: På Innojoks kontor i Helsingfors är det inte precis mörkt, i taket dinglar dussintals olika armaturmodeller. På bilden poserar ledarhunden Fanny och Jukka Jokiniemi.

Foto: Sören Jonsson

ISSN 0789-5739
Forsberg, Jakobstad 2015

Likgiltigheten är värst – Alla behövs för att skapa en bättre värld

Vi är alla medvetna om att vi just nu upplever svåra tider i så gott som hela världen. Det ekonomiska läget är ohållbart och det verkar som om en global lösning skulle vara att låta krig rasa lite här och var. Den lilla enskilda människan verkar inte ha någon som helst betydelse i det stora hela. Är det verkligen en sådan värld som vi vill lämna till våra efterkommande?

Jag anser att alla kan påverka sin egen och andras situation. Det är många människor genom historien som lyckats med att förbättra världen genom nytänkande och idogt arbete. Om det har gått tidigare så måste det även gå nu. Man måste börja utgående från sig själv och se vad man kan förbättra i sin egen omgivning för att sedan kunna påverka andra.

Sedan årsskiftet sitter jag som viceordförande i Förbundet Finlands Svenska Synskadades styrelse. Min största uppgift är att stöda den enskilda människan inom organisationen. De som tillhör organisationen måste kunna känna att det är just de som betyder något. Jag kommer att arbeta för att det ska ske förändringar. Alla ska ha lika del och vara jämlika i samhället.

Jag anser att vi misslyckats med att ta hand om den ideella verksamheten inom

våra organisationer. I många fall är det bara det administrativa tänkandet som gäller och den enskilda människans behov faller utanför. Vi har även svårighet med att hålla våra egna krafter kvar inom organisationerna. Man ser denna nedåtgående trend tydligt i form av att allt färre medlemmar deltar i organisationsarbetet och att en allt större likgiltighet sprider sig inom våra led.

Det finns lika mycket behov av hjälp och stöd för folk i samhället som tidigare, kanske till och med mer. Därför är det viktigt att vi kommer undan den våg av likgiltighet som jag känner att blir allt mer vanlig. "Varför ska jag göra det när någon annan säkert fixar det bättre."

Vi måste göra ett nytt avstamp och hitta fotfästet för att rätta till problemen. Hur ska vi kunna påverka samhället om våra egna organisationer inte fungerar på ett föredömligt sätt? Nu är det synnerligen viktigt att vi sätter oss ner och tänker efter hur vi vill ha det. Vi måste komma ihåg att: jag kan påverka, du kan påverka men tillsammans kan vi påverka ännu mer. Utan dig kan jag göra en hel del men med dig blir jag oslagbar. Låt oss nu rädda vad som räddas kan och se till att vi får en bättre värld för alla.

TEXT: SÖREN JONSSON FOTO: SARI PITKÄNEN, SÖREN JONSSON

Blinda hundar kan ge ny behandling för människan

Finländska forskare har tagit människans bästa vän till hjälp för att kartlägga ärftliga ögonsjukdomar. Hundar hjälper forskare att förstå uppkomsten av ögonsjukdomar hos människan. I framtiden kan forskningen ge nya läkemedel.

FINLAND ÄR EN pionjär inom hundforskning. På en kort tid har finländska forskare byggt upp en enorm dna-bank. Över 60 000 blodprov har tagits och ett hundratal ärftliga sjukdomar har hittats. Forskargruppen har sitt säte i Helsingfors och samarbetar med universitet runtom i världen.

– Det första steget är att kartlägga och behandla hundar, men det ultimata målet är att

utveckla nya läkemedel och behandlingsätt för människor, säger forskningsledare **Hannes Lohi** vid Helsingfors universitet.

Ögonsjukdomar hos hundar är intressanta ur ett forskningsperspektiv, eftersom sjukdomarna är rasspecifika. Människan har förändrat hundarnas gener under seklers gång genom avel. Nu vill forskarna reda ut exakt hur arvsmassan har förändrats.

■ Gråhund eller Norsk älghund är stark och lämpar sig bra för jakt.

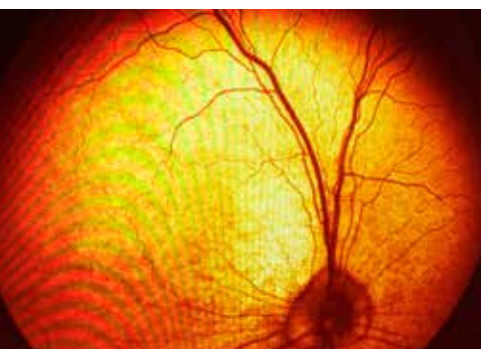
Hundarnas ögon liknar människans både anatomiskt och genetiskt. Genom att undersöka genmutationer i hundarnas ögon håller forskare på att förstå sig på två av mänsklighetens vanligaste ögonsjukdomar: glaukom och retinitis pigmentosa.

Det första konkreta resultatet av forskningen är att hundarna snabbare kan få en diagnos. Normalt upptäcks ögonproblem när hunden är cirka sju år gammal. Men eftersom hunden används till avel redan vid cirka tre års ålder sprider sig ärftliga ögonsjukdomar snabbt.

– Med ett blodprov kan vi säga ifall hunden kommer att bli blind. För några hundraser kan det bli möjligt att avla bort ögonsjukdomar. Men för raser som har väldigt utbredda ögonproblem kan läkemedel bli ett alternativ, säger Lohi.

Ändra gener är riskfyllt

Hundforskning är inte samma sak som djurtest, påpekar Lohi. Man föder inte upp hundar för att sedan testa medicin på dem,

◀ **Näthinnan på en hund fotograferad med en OCT-apparat**

◀ **Professor Hannes Lohi ansvarar för genforskning vid Helsingfors universitet**

utan det är frågan om hundar som redan insjuknat och behöver vård. Enligt Lohi är det intressanta med hundarnas ögonsjukdomar att de är naturliga och spontana.

Forskargruppens senaste upptäckt har gett bättre förståelse för glaukom. Forskarna har upptäckt gener som orsakar glaukom i raserna dandie dinmont terrier och gråhund.

– Innan vi utvecklar läkemedel för människor kan vi optimera behandlingen med hjälp av hundar.

Det finns förstås alltid risker när det handlar om genmutationer. Det gäller att förstå vilka effekter genmanipulationen får för harna. Men i slutändan kan resultatet leda till vetenskapligt genombrott.

En samarbetspartner till Lohis forskarteam har redan utfört något som inom genforskningen kallas för genterapi. Genterapi kan liknas vid ett vaccin på dna-nivå. Till exempel kan det betyda att en läkare ger ett försvagat virus i ögat. Kroppen rättar då till genen som har gett upphov till blindhet, och synproblemet försvinner. I teorin går genterapi också att utföra på människan.

Forskarna vill att resultaten inte bara stannar på ett teoretiskt plan, men att utveckla nya behandlingssätt tar tid. Hannes Lohi är säker på att genforskningen kommer att bli ett viktigt diagnostiserande verktyg för veterinärer och bli ett genombrott i veterinärmedicinen. Men han är försiktigare när det gäller konkret behandling för människor.

– Det finns några tester på gång i USA där man utgående från hundgenetik försöker utveckla läkemedel till människor. Bland annat har man hittat en gen som ger upphov till allvarlig fetma hos både hundar och människor. Den här genen försöker forskare i USA rätta till med hjälp av genterapi. När det kommer liknande försök för ögonsjukdomar är för tidigt att säga. ●

■ Projektkoordinator Ilona Salonen i orange kavaj på MiM-projektets seminarium på Hanaholmen.

TEXT OCH FOTO: HENRIKA JUSLIN

Tre år av nätverksbyggande

Projekt Minoriteter inom minoriteten (MiM) är inne på sitt tredje och sista verksamhetsår. Projektkoordinator Ilona Salonen anser att projektet har kommit en bra bit på väg men att det fortfarande finns en hel del att göra.

– MiM-projektet inom SAMS har under de senaste åren startat diskussion om att det är viktigt att samarbeta på svenska över förningsgränserna. Vi har fört en dialog med tvåspråkiga förbund inom funktionshinderområdet och uppmuntrat dem till att tänka mer på deras svenskspråkiga medlemmar.

Projektet handlar om nätverk och samarbete. Vi har startat ett svenskspråkigt nätverk för personer med funktionsnedsättning och vi fortsätter arbetet med att bygga och vidareutveckla nätverket, säger **Ilona Salonen**.

Att bygga upp nätverk och få igång rutiner inom samarbete tar tid och målet är att fort-

sätta med verksamheten så länge som den behövs och tills nätverken är så gott som självgående.

– Vi ansökte om förlängt projekt av RAY och beviljades tre år till. Vi är glada över att projektet får en fortsättning så att vi kan fortsätta med vårt viktiga arbete. I framtiden kommer MiM att fokusera mer på utbildning och erbjuda olika former av kurser och utbildningar på regional nivå. Vi kommer också att utveckla informationsverksamheten inom projektet så att informationsgången från SAMS olika verksamhetsområden till den regionala nivån blir bättre och vice versa, berättar Ilona.

Utmaningarna är många

MiM-projektet har också ordnat många framgångsrika seminarier under de senaste åren. Tre av seminarierna har handlat om temat intressebevakning och ordnades i Helsingfors, Vasa och Esbo. Då FN-konventionen förhoppningsvis ratificeras finns ett stort behov av utbildningar i ämnet ute i regionerna. MiM-projektet hoppas också på många fler intressanta seminarier och givande samarbeten med andra organisationer och samarbetsparter. Utmaningarna för de så kallade dubbelminoriteterna i Finland tar inte slut i första taget och i och med den stora vårdreformen krävs också mycket jobb för att trygga servicen för dubbelminoriteten, det vill säga svenskspråkiga med funktionsnedsättning.

Vad tycker du att är de största utmaningarna med att vara en dubbelminoritet i Finland?

Den största utmaningen med att vara dubbelminoritet i Finland är att de inte existerar i den allmänna samhällsdebatten. Det talas inte om dubbelminoriteter, utan enbart

” Dubbelminoriteter existerar inte i den allmänna samhällsdebatten.

om minoriteter och denna aspekt hamnar i skymundan. De personer som tillhör flera minoriteter samtidigt kan också lättare utsättas för diskriminering på flera grunder. Det skulle vara viktigt att öka medvetenheten om att det faktiskt finns personer som tillhör flera minoriteter samtidigt.

Ett nordiskt samarbete

Under våren 2014 ordnades ett nordiskt seminarium om dubbelminoriteter. Projektet hade i olika sammanhang funderat på att det skulle vara intressant att höra hur andra nordiska länder jobbar med frågor kring intressebevakning, funktionshinder och minoriteter. Seminariet gick av stapeln på Hanaholmens kulturcentrum och föreläsarna kom från Finland, Sverige, Norge och Danmark. Projektet hoppas på att i framtiden också kunna fortsätta diskutera dubbelminoriteter ur ett nordiskt perspektiv och jämföra hur frågorna behandlas i de olika länderna.

En aktuell dubbelminoritet är också samerna. En omfattande undersökning om samer och funktionsnedsättning inleds som bäst i Norden. Samerna är ofta en bortglömd minoritet i Norden och man vet ganska lite om vilka behov samer med funktionsnedsättning har. En av MiM-projektets uppgifter är att följa med vad som händer inom det nordiska funktionshinderområdet och projektet kommer att jobba också med samefrågan i framtiden. ●

▲ Kimmo Säaskilahti ger ett föredömligt betyg åt FSS webbplats. På ett och ett halvt år har han aldrig tidigare stött på en sajt som varit tekniskt felfri.

TEXT OCH FOTO: SÖREN JONSSON

Små skärmar ger bättre webb

Webbtillgänglighet är inget vardagsord. Det vill företaget Annanpura ändra på. Ju fler som känner till vad webbtillgänglighet är, desto fler kan göra tillgängliga webbsidor. Men vad betyder egentligen webbtillgänglighet, går det att mäta?

WEBBTILLGÄNGLIGHET BETYDER KORT och gott att allt webbinnehåll är tillgängligt för alla, oberoende av sättet man surfar på. Webben är grafisk, och det kommer den att fortsätta att vara. Grafik, bilder och animationer får finnas på webben,

men ibland säger inte en bild mer än tusen ord. Kärnan i innehållet måste gå att komma åt på annat sätt än via synen.

– Många webbutvecklare förstår inte vad webbtillgänglighet är. Därför förblir webben otillgänglig. De som aldrig har testat använ-

da webben utan att se kan inte föreställa sig vilka svårigheter som finns, säger **Ari-Pekka Saarela** som är verksamhetsledare på Annanpura.

En tillgänglig webbplats har en tydlig struktur och är lätt att navigera på. Språket på sajten är lättförståeligt och koncist. Sajten anpassar sig till användarens behov och hjälpmedel, och har genomgående tagit alla användare i beaktande.

Annanpuras tillgänglighetsexpert, **Kimmo Säaskilahti**, skiljer på teknisk tillgänglighet och praktisk tillgänglighet.

– Det är svårt att dra alla sidor över en och samma kam. Webbplatsens syfte spelar nämligen roll. Men kort sagt är en tillgänglig webbplats behaglig att använda.

Teknisk tillgänglighet går att mäta med automatiserade test, medan praktisk tillgänglighet är en subjektiv upplevelse av sidan.

– En webbsida kan tekniskt sett vara tillgänglig, men den kan fortfarande vara omöjlig att använda i praktiken. Ett exempel på detta är sidor som inte tillåter användaren att hoppa till huvudinnehållet på sidan. Att lyssna igenom en mängd navigeringslänkar på varje sida är mödosamt, säger han.

Bättre inställning

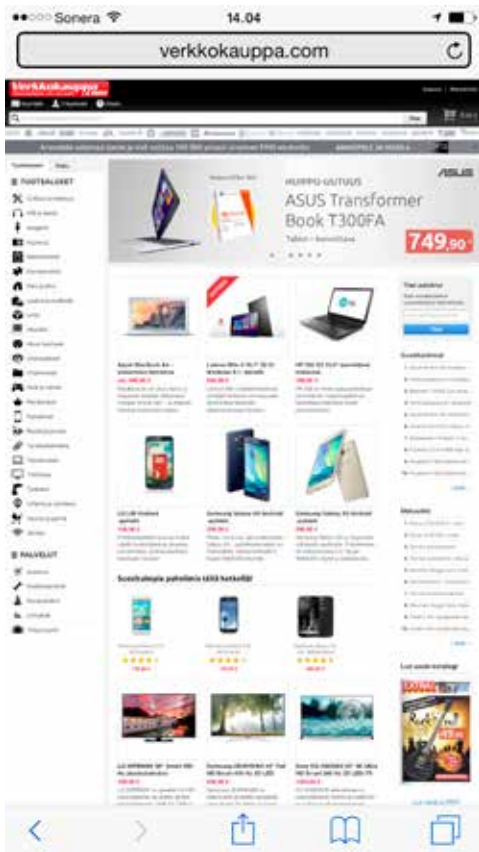
Problemet är att det är svårt att konkret testa praktisk webbtillgänglighet. Det enda sättet är att surfa runt på sajten med olika hjälpmedel, talsyntes, skärmläsare och operativsystem. Det tar tid men är otroligt viktigt.

– Det bästa sättet är att man redan i planeringsskedet tänker på hjälpmedel. Mynighetssidor och stora webbprojekt brukar vara i kontakt med oss redan i början och vi hjälper till under hela projektets gång.

Men varför är det då så viktigt? Jo, webbtillgänglighet är en jämlikhetsfråga. Funk-

VANLIGA PROBLEM

- **Nätbanken.** Själva gränssnittet är invecklat. Det är svårt att utföra enkla saker som att betala en räkning, eller se sitt kontoutdrag. Dessutom ställer fysiska nyckeltalslistor till med problem. Somliga skannar in sina nyckeltal och läser dem med datorns hjälp. Föredömlig sajt: pda.op.fi.
- **Nättjänster,** till exempel FPA, Skatteförvaltningen, Polisen. Identifikation gör dessa sidor krångliga. Annars är de för det mesta välbyggda och logiska. Nya lösningar med till exempel fingeravtrycksidentifikation skulle behövas.
- **Nyheter.** Nyhetssidor är fullspäckade med information och det finns oändligt med länkar. Mobilanpassade nyhetssidor är lättare att använda.
- **Webb-tv.** Audiovisuellt material är svårt att navigera och kontrollera. Det är svårt att hitta innehåll. Det måste gå att kontrollera spelaren med tangentbordet.
- **Kollektivtrafik.** Matkahuoltos sida har fått mycket beröm. VR:s sida är ok förutom valet av platsbiljett. Dessutom saknas information om vilket spår tågen går från.

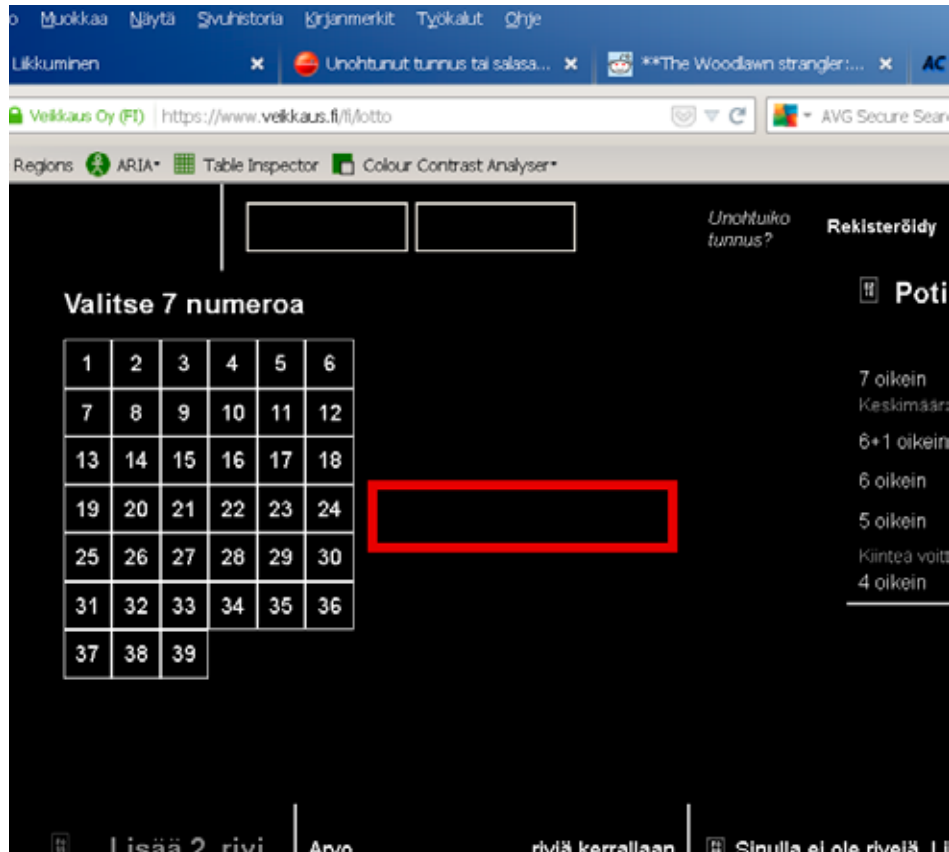
- ▲ Så här ser en webbsida ut som inte är mobilanpassad. Mycket innehåll på liten yta.

tionshinder ska inte hindra någon från att få tillgång till information.

– En positiv utveckling är att inställningen till tillgängliga webbsidor har förbättrats den senaste tiden. Många större organisationer ställer krav på att deras sida ska vara tillgänglig, men tyvärr testar väldigt få att den verkligen är det, säger Säaskilahi.

EU kräver tillgängliga sajter

Också på EU-nivå har man vaknat till. Under våren 2014 röstade parlamentet igenom ett förslag till ett EU-direktiv. Direktivet ska enligt förslaget gälla webbplatser som upprätthålls av offentliga myndigheter. Till exempel ska tjänster såsom beskattning, jobbsökstjänster, FPA, ansökning om pass, polisanmälan,

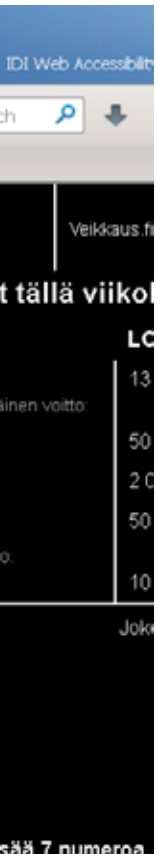
- ▲ Färger framställs inte på samma sätt med hjälpmedel. En webbplats som använder färger för att förmedla viktig information är därför inte tillgänglig.

ansökan om bygglov, bibliotekstjänster, inskrivning till högskola eller universitet och hälsorelaterade tjänster vara tillgängliga.

Utmaningen är att hitta ett sätt att kontrollera att den tänkta lagen efterföljs. På uppdrag av EU-kommissionen håller en mätmetod därför på att utformas.

Synskadade älskar små skärmar

Mobilanpassade webbsidor har förbättrat situationen för synskadade. I och med att smarttelefoner blivit vanliga har företag gjort skraddarsydda webbsajter till mindre skärmar. En mobilapparat har mycket mindre skärm än en dator och det rymmer helt enkelt inte lika mycket innehåll på sidorna.

- ▲ **CAPTCHA är svåra att använda, även sådana som har ljudledtrådar för synskadade.**

- ▲ **Låg kontrast mellan bakgrund och text gör texten svår att läsa.**

Webbutvecklarna måste fundera vad som är det väsentliga på sidan. Onödiga element, såsom sidbalkar, tas bort från sidan och den blir lättare att navigera.

– Det svåra är kanske att veta att det finns en mobilversion. På alla hjälpmedel föreslås inte mobilsidan, utan då måste man fylla i adressen rätt. Ofta inleds webbadressen med bokstaven "m" i stället för "www", säger Sääskilahti.

Eftersom mobila apparater blir allt vanligare är det inte bara personer med synnedsättning som får ta del av nytta med en tillgänglig webbsida.

– En tillgänglig webbsida behöver inte kompromissa utseendet. Faktum är att en välgenomtänkt struktur på webbsajten förbättrar upplevelsen för alla. ●

6 råd för en bättre sajt

Låt användaren hoppa

Med hopplänkar (eng. skip links) kan talsyntes-, och punktdisplayanvändare hoppa över innehåll som upprepas flera gånger, till exempel menyer. Länkarna är osynliga i en vanlig webbläsare, men ger en genväg till huvudinnehållet för dem som använder hjälpmedel.

Berätta mer

Ett vanligt sätt att läsa en webbsida är genom att lista alla länkar på sajten (en så kallad sidkarta). Om länkarna inte är namngivna på ett relevant sätt blir sidkartan svår att navigera med. Till exempel berättar tjugo "läs mer"-länkar ingenting för användaren. Namnge därför länkar rätt.

Använd rätt rubriker

Grafiskt sett kanske det inte har någon skillnad på vilket sätt rubriker framställs. Men hierarki är a och o på en tillgänglig webbsida.

Testa webbsidan i olika webbläsare

Testning är tidskrävande och mödosamt, men det är samtidigt ett snabbt sätt att rätta till fel som annars skulle vara frustrerande för användare. Det här gäller både dem som använder hjälpmedel för att läsa webbsidor och dem som inte använder. Talsyntes beter sig olika i olika webbläsare.

Bilder är svårtillgängliga

Bygg inte upp innehållet helt och hållet med hjälp av bilder. Menyknappar och nödvändigt innehåll måste också finnas i textform. Bilder som berättar någonting om innehållet ska ha en beskrivande text för skärmläsare, en så kallad "alt text".

Alla som inte ser är inte robotar

CAPTCHA är till för att skilja människor ifrån robotar. Spam är ett stort problem på nätet och måste åtgärdas, men det finns mer tillgängliga metoder än CAPTCHA. En vanlig textfråga är bättre för synskadade.

”Hur nå nya synskadade?”

FSS informatör Britten Nylund vid distriktsföreningen Vasa Svenska Synskadade jobbar för att få kontakt med dem som håller på att förlora synen. Enligt henne är det svårt att nå ut till nya synskadade.

VASA CENTRALSJUKHUS HAR blivit en samlingspunkt där patienter, närstående och föreningar kan träffas. På servicepunkten får nysynskadade en gång i månaden träffa andra synskadade som kan dela med sig av råd och erfarenheter.

Varför behövs servicepunkten vid Vasa Centralsjukhus?

– Informationsgapet mellan sjukvården och patientföreningarna har varit nästan total. Att komma i kontakt med andra synskadade och få hjälp, tips och stöd är av avgörande betydelse som nysynskadad.

Hur ska informationsgapet bli mindre tack vare servicepunkten?

– Personer som levt en tid med sin synskada kommer tillsammans med FSS rehabiliteringsrådgivare och VSS sekreterare att dejourera en dag i månaden på servicepunkten - den tredje tisdagen i månaden kl. 13-15. Under den första dejoureringen kunde vi redan konstatera att den uppfyllde sitt syfte. Vi kunde ge nysynskadade stöd och uppmuntran samt lotsa dem vidare.

Vad vill folk veta som kommer till servicepunkten?

– Det är mycket praktiska frågor, som till exempel hur man ska klara av vardagen och hur

▲ Britten Nylund, Kontaktperson för synskadades dejourering vid Servicepunkten.

man ska orka psykiskt när livet förändras. De som har kommit till servicepunkten har inte heller haft information om olika hjälpmedel så även där finns ett stort informationsbehov.

Hur kan ni uppmuntra dem som håller på att förlora synen?

– Livet är inte slut när man drabbas av en ögonsjukdom eller olycka och blir synskadad. Det finns hjälp att gå vidare. Oberoende av ålder. Livet kan fortsättningsvis vara innehållsrikt och meningsfullt. Det gäller att komma i kontakt med andra som är i en liknande situation och som kan ge stöd och hjälp. Där kommer FSS och synskadeföreningarna in.

Hur hoppas du att arbetet med servicepunkten fortsätter?

– Mycket arbete återstår ännu för att göra denna verksamhet känd. Ögonavdelningen och polikliniken vid Vasa centralsjukhus har informerats och är villiga att samarbeta. De har lovat skicka patienter vidare till oss på servicepunkten. Hoppas att det här blir en kanal att nå nysynskadade, deras anhöriga och passiva medlemmar i FSS och VSS. ●

Syntolkad musikal gick hem

I tidig gryningstimma den 6.2 startade bussen från Jakobstad. Deltagare från hela den Österbottniska slätten åkte ner till Helsingfors för att uppleva musikalerna **Mamma Mia**.

RESELEDARNA FEBE MÖRK och **Ann-Sofie Grankulla** hälsade de 55 deltagarna välkomna med på musikal. Redan i bussen berättade reseledaren och till lika syntolken **Febe Mörk** om handlingen, om huvudpersonerna och om hur de olika scenerna var uppbyggda. Svenska Teaterns uppsättningen är den första finländska uppsättningen.

Framme i Helsingfors checkade gruppen in på Hotell Marski, mittemot teatern. Eftermiddagen var ledig för vila eller strövtåg på egen hand. Klockan 18.10 gick deltagarna i samlad trupp till Svenska Teatern. När alla hade bänkat sig delades hörlurar ut och tekniken testades. Så småningom tonades belysningen ned och ridån gick upp.

På en magisk resa till Grekland

En mor, en dotter, tre möjliga pappor och ett bröllop... Handlingen varvades av 23 ABBA-låtar med svensk text. När ridån gick ner möttes skådespelarna av rungande applåder och stående ovationer!

– Jag är helt bejublade, det känns som om jag blev 30 år yngre!, säger Gunn-Britt Sahlsten och får medhåll av styrelseordförande Bengt Ahlvik.

▲ **Österbottningarna fick komma in före den övriga publiken för att testa utrustningen.**

– Fantastiskt! Jag har växt upp med ABBA och varit en stor beundrare av deras musik. 10 + till Mia Hafrén i rollen som Donna och Lineah Svärd som Sofie, de gjorde starka insatser. En eloge till Febe som gjorde ett jättebra jobb trots att syntolkningsutrustningen som teatern hade var lite undermålig.

Nöjda och betagna av den fina musikalerna återvände allesammans till hotellet för att så småningom krypa till kojs efter trevlig samvaro i baren.

Lördagen inleddes med en god frukostbuffé, varefter en del shoppade och andra passade på att träffa släktingar och vänner. På eftermiddagen var det avfärd, men innan bussen styrde norrut fick resenärerna en Helsingforsguidning. Bengt Ahlvik informerade att FSS vårmöte i år hålls i Seinäjoki, och uppmanade så många som möjligt att delta. I takt med att bussen närmade sig hemkuntarna droppade deltagarna av en efter en. Det är vemodigt att skiljas åt efter en trevlig resa, men nya utflykter och äventyr väntar. ●

TEXT OCH FOTO: SÖREN JONSSON

Ambitiösa mål är viktiga för Jukka Jokiniemi

Samtidigt som synen höll på att försämrans fick Jukka Jokiniemi sparken. Han skulle ha fått en saftig förtidspension, men bestämde sig i stället för att ta upp kampen mot blindhet med ljusets hjälp. Kampen är inte vunnen, men företaget har vuxit till en mångmiljonbusiness.

”Din syn kommer att försämrans och du kommer troligtvis att bli blind. Vi kan varken säga när eller hur allvarligt du kommer att drabbas.” Det var beskedet som 19-årige **Jukka Jokiniemi** fick när han under sitt första universitetsår på tekniska högskolan i Villmanstrand genomgick en vanlig rutinkontroll. Han lämnades i ovisshet med ett chockbesked som tog honom hårt – han fick diagnosen åldersrelaterad makuladegeneration.

I dag är Jokiniemi 52 år gammal och helt blind. Han driver det framgångsrika företaget Innojok som tillverkar designarmaturer och har vunnit en rad olika priser. Om du tänker på en känd finländsk designlampa är

det troligtvis Innojok som ligger bakom den. Bland företagets mest kända modeller hör Lokki, Kuplat, Swan, Tupla Kupla och Kubo.

Jokiniemi har aldrig varit arbetslös, och mycket tack vare sin stora ambition. Vi börjar med att tala om arbetssituationen för personer med synnedsättning. Enligt Jokiniemi är det allra viktigaste att ha rätt inställning. Det här säger han i egenskap av företagsledare, och han har själv anställt flera personer med handikapp.

– Mitt råd till alla synskadade ungdomar är att skaffa en bra utbildning. Det blir mycket lättare att hitta ett jobb i framtiden om man har någon annan utbildning än grundskolan.

I kärva tider är konkurrensen hård och då gäller det att visa armbågarna. Jokiniemi förespråkar därför integrerad skolgång. En elev som hela sitt liv går i en särskola får enligt Jokiniemi en felaktig jag-bild och har mycket svårare att anpassa sig till samhället.

– Jag tror att man är i en bättre ställning på arbetsmarknaden om man studerar integrerat på en ”vanlig” utbildning och inte vid en särskola. På särskolor stryks elever för mycket medhårs, och får specialbehandling. Det blir en chock på arbetsmarknaden när särbehandlingen plötsligt upphör. Det gäller att klara sig och konkurrera med alla andra på lika villkor.

PROFILEN

Namn: Jukka Jokiniemi.

Hemort: Kasberget, Helsingfors.

Född: 4 april 1962.

Aktuell: Har fått otaliga priser, nu senast Akavas företagpris i december 2014.

Intressen: Segling och dans.

Vändpunkt i livet: När han fick sparken från Onninen och grundade företaget Innojok.

▲ **De flesta designidéer kommer från utomstående formgivare. Därefter jobbar formgivare och Innojok fram en slutgiltig produkt. Från idé till färdig modell kan det ta upp till ett år.**

Förutom att skaffa en utbildning hänger det mycket på målsättning. Man ska lägga upp mål i livet som är realistiska men tillräckligt höga. Det är bättre att sträva högt och inte nå ända fram än att ha låga mål i livet, menar Jokiniemi.

– Ingen fysisk skada är lika farlig som en inställningsskada. Så länge man har rätt inställning klarar man sig i de flesta situationer.

Inte lätt att acceptera

Som 19-årig teknolog med livet framför sig var chockbeskedet överkligt för Jokiniemi. Det var svårt för honom att greppa situationen. Först när synen så småningom började försämrans insåg han allvaret. Fast då ville han förneka alltsammans.

– Jag vägrade att acceptera att jag höll på att bli blind. Jag berättade det inte för nå-

gon, utan jobbade på som vanligt. Det kändes förkrossande. Genom att ignorera mina svårigheter, trodde jag som så många andra, att problemen var bortblåsta. Nu i efterhand förstår jag att det var precis tvärtom.

Först när Jokiniemi accepterade läget kunde han ta kontrollen över sitt liv. Han började använda talsyntes och den vita käppen. I dag beskriver Jokiniemi sig själv som teknikberoende.

En vanlig arbetsdag börjar med en snabb lägesrapport. Jokiniemi kan med talsyntes ta del av kassaflödet i realtid. Därefter läser han igenom mejlboxen som på förhand har gallrats av hans sekreterare. Resterande delen av dagen fylls ofta av möten med formgivare och underleverantörer.

– Jag är helt beroende av hjälpmedel och andra människor. Min telefon läser upp textmeddelanden, e-post och nyheter.

Jukka Jokiniemi formger inte själv, men är med i beslutsprocessen. Med sin långa erfarenhet inom logistik vet han precis vilka begränsningar som finns. Produkter måste optimeras enligt vissa bestämmelser.

Ville snabbt ut i arbetslivet

Man kan säga att Jukka Jokiniemi alltid har varit intresserad av teknik. Redan som en liten grabb visste vad han skulle bli. När alla andra drömde om att bli brandmän, fotbollsproffs eller popidoler hade Jokiniemi redan bestämt sig för att bli diplomingenjör.

Efter gymnasiet sökte han in till maskintekniska linjen vid Villmanstrands tekniska högskola och inledde sina studier. Men efter läkarundersökningen det första året var han tvungen att sadla om.

– Jag bestämde mig för att byta bana. Man behöver ju inte nödvändigtvis synen för att jobba med siffror och ekonomi. Därför passade produktionsekonomi mig bättre.

Det kändes som att tiden höll på att rinna ut. Han visste att varje år skulle bli svårare än året innan och ville snabbt ut i arbetslivet. Med en utbildning i bagaget och med arbetserfarenhet skulle det bli lättare att hålla sig kvar i arbetslivet. Han hade märkt att det gick att kämpa mot blindhet med hjälp av bra belysning. Därför riktade han in sig på armaturer.

En lyckospark

Han blev klar och började jobba på Onninen – en av landets största elgrossister. Där jobbade han i över tio år tills han under 1990-talets ekonomiska depression fick sparken.

– Jag stod inför tre val. Jag hade haft ett välbetalt jobb och skulle ha fått en hög förtidspension. Jag fick ett frikort helt enkelt. Ett liv utan bekymmer eller jobb, men jag vil-

le inte det. Jag skulle förstås också ha kunnat söka ett nytt jobb, men arbetsmarknaden var för svår. Därför bestämde jag mig för det sista alternativet: att starta eget.

Om företaget inte skulle bli lönsamt, fanns alltid en väg ut. Men han behövde aldrig använda livlinan. Företaget är i dag det ledande företaget inom designarmaturer i Finland.

Till en början jobbade han ensam på sitt nygrundade företag. Firman specialiserade sig på att planera och installera belysning för synskadade. Innojok planerar fortfarande belysning för synskadade, men inte i någon stor skala. I dag upptar ljusplanering ynka två procent av företagets omsättning.

– Det går inte att leva på dessa två procent, med jag ser ändå att det är en viktig del av vår verksamhet. Vi är trots allt ett företag som med belysning vill kämpa mot synskador.

Företaget växte så att det knakade och sysselsätter i dag 20 personer. Då andra företag flyttat mycket av tillverkningen utomlands har Jokiniemi gjort sitt armaturföretag purfinländskt. Samtidigt har han varit noggrann med att handikappade ska ha tillgång till bästa möjliga hjälpmedel för att kunna jobba bra, och varit en förebild för hur andra företag kan integrera handikappade i sin verksamhet.

– Jag känner ett ansvar som företagare att dra mitt strå till stacken. Att kringgå skatter som andra företag gör är skandalöst. Det är ett hedersuppdrag för mig och företaget att upprätthålla den finländska välfärden.

Skämtaren Jokiniemi

Enligt Jokiniemi tänker de flesta företag att en funktionshindrad endast kan göra enkla arbetsuppgifter, som till exempel att sortera tomflaskor. Däremot glömmer företagen att personer med handikapp bra kan fungera

som sakkunniga eller experter. För en synskadad är det till exempel lättare att vara i en chefsposition än som underordnad. En synskadad vet sina möjligheter och begränsningar och kan i en chefsposition inverka på arbetsmetoder och arbetsuppgifter.

När Jokiniemi talade i telefon med en ny underleverantör kom funktionshinder på tal. Mannen i telefonen sa då att han funderat på hur man på bästa sätt skulle anställa någon med handikapp. Han funderade på att anställa någon i receptionen för att hänga upp besökarnas ytterkläder men var rädd för att få ett dåligt rykte om företaget skulle tvingas ge sparken till den anställda.

”Vi har testat en lite annan metod”, sade Jokiniemi. ”Vi har testat att ha en synskadad som verkställande direktör”. Mannen i telefonen blev paff, och undrade vad som hände med honom. ”Vad gör han nu?” ”Han talar i telefon med dig”, svarade Jokiniemi rappt.

Jokiniemi har lätt till skämt och vitsar. Han har en ganska rå, sarkastisk humor som i bland går över gränsen. När han får frågan om sin humor säger han att det är teknologhumorn som spökar. Han vill testa människor och se hur de reagerar.

– Jag tror att människor har lättare att möta en synskadad om han eller hon bryter isen. Om jag som synskadad visar att jag inte sörjer över min livssituation bjuder jag samtidigt in dem till ett samtal. Jag vill inte att någon ska tycka synd om mig, utan jag vill mötas på samma plan.

Däremot varnar han andra från att skämta om synskador. Trots att han själv kan skämta om sin synskada behöver det inte betyda att andra uppskattar det. Andra får skämta om honom, men andra många andra skulle nog bli sårade.

– Den gamla tumregeln om att religion, politik och funktionshinder är tabu inom humorn stämmer nog ganska bra. ●

” Jag tror att människor har lättare att möta en synskadad om han eller hon bryter isen.

▲ – **Våga ta emot hjälp. Det är positivt att vara självständig, men man måste även vara öppen för all den hjälp man får, säger Jukka Jokiniemi.**

▶ **När Eero Aarnio designade Kubo var den några centimeter större än den är i dag. De nya måtten gör att armaturen går att transportera.**

ANNONS

Må bra-dag i Borgå

Lördagen den 14.3.2015 kl.10.00–15.00
på Äppelbackens servicecenter, Tullportsgatan 4 i Borgå

Välkommen att fira en gemensam Må Bra-dag i Borgå. Vi åker med gemensam transport från Kiasma kl. 9.00 och är tillbaka till Kiasma på eftermiddagen ca.16-tiden.

Under Må bra-dagen åker vi först till Borgå Domkyrka och får uppleva kyrkan med våra sinnen. Efter domkyrkobesöket åker vi till Äppelbacken servicecenter för att äta lunch. Efter lunch kommer vi att ha två motionspass: Mimosel (minne, motion, hörsel) och balansträning.

Dagen kostar 15 € / person. I priset ingår bussresa, lunch och kaffe samt dagens program.

Anmälan till dagen senast 2.3.2015 : Nina Liemola, 0400 269 553 eller Ann-Catrin Tylli, 040 511 3345

Arrangörer: Svenska Synskadade i Mellersta Nyland r.f., Förbundet Finlands Svenska Synskadade r. f. och Folkhälsan.

ANNONS

Drömmar - en sinnesfest för alla barn

Lördagen den 28.3 kl. 12-16 arrangeras en stor tillgänglig fest för alla barn kl. 12-16 på Annegården, Annegatan 30.

Festen arrangeras av ett tjugotal organisationer och festen erbjuder konst- och kulturverkstäder, workshops, teater- och dansföreställningar och mycket mer. Kom med och prova på något du kanske inte provat på förut.

Festen arrangeras för att erbjuda alla barn ett sätt att mötas oberoende funktionsnedsättning. Informatörer finns på plats.

Mera information ger zusan.soderstrom@luckan.fi

Vi ses i Drömmarnas tecken!

AKTUELLT

Vårdreformen är inne på sin slutspurt

DET ÄR EN gigantisk re-
dorm som ska ros i
land ännu under den
här riksdagsperioden. Att
hinna få igenom vårdrefor-
men är något av ett presti-
geuppdrag för den sittande
regeringen.

Sextetten, blev femkant
och därefter fyrkant. Stora
försök till reformer har be-
retts under den sittande re-
geringen. Kommunallagen
sköts upp, metropolutred-
ning har gjorts och vårdrefor-
men är inne på sin slutspurt.
När valledigheten inleds den
13 mars ska riksdagen ha
godkänt, ändrat eller förkas-
tat vårdreformen.

– En ny reform kommer,
var så säkra. Om den här re-
formen inte går igenom nu
kan jag lova er att det kom-
mer en ny reform. Men i så-
dana fall är det politiska lä-
get ett annat, säger Ulla-Maj
Wideroos.

Tidtabellen för riksdag-
ens omröstning är redan
spikad och klar. I mitten av
februari ska Social- och häl-
sovårdsutskottet ha fått alla

utlåtanden från de övriga tre
utskotten. Social- och häl-
sovårdsutskottet skriver där-
efter ett betänkande som
ligger till grund för lagom-
röstningen i riksdagen.

– Åtta partiledare har
förbundit sig vid den här
reformen, så en framtida
vårdreform kommer att se
ut ungefär som regeringens
förslag, säger Wideroos.

Men vad händer med den
svenskspråkiga vården?

För svenskspråkiga syn-
skadade är läget i dagens
läge inte tillfredsställande,
säger FSS organisationsle-
dare Matthias Jakobsson.

– Vårdreformförslaget ger
inte tillräckliga förutsätt-
ningar för att svenskspråkig
vård och rehabilitering er-
bjuds. Det behövs en modell
med exempelvis en nationell
svenskspråkig koordinator
för att det ska fungera, säger
Jakobsson.

Wideroos har inte heller
några svar på hur språk-
frågan borde lösas. Hon
skulle vilja se att finlands-
svenskarna samsas om en

gemensam modell som pas-
sar alla svenskspråkiga och
tvåspråkiga kommuner. En-
ligt henne kunde finlands-
svenskarna informellt ordna
en samkommun som tryggar
god svenskspråkig service
för specialgrupper.

Hon listar upp några för-
slag som skulle förbättra den
svenska servicen: en koordi-
nator på nationell nivå, en
informell samkommun för
alla svenskspråkiga och två-
språkiga kommuner eller ett
av de fem vårdområden som
har ansvar för hela Svensk-
finland. Nu väntar hon på
vad grundlagsutskottet ska
säga.

– Jag tycker ni själva (red.
anm. funktionshinderorga-
nisationer) ska utveckla en
modell som passar er, säger
hon. ●

Helsingforstrafikens biljettförslag: Inga fler gratisbiljetter för blinda och rullstolsburna

Helsingfors kollektivtrafik förbereder nya kortläsare för biljettstämpling och en helt ny prissättning. Förlorarna: funktionshindrade och personer med barnvagn.

Under hösten 2014 förberedde en arbetsgrupp omfattande förändringar i biljettpriserna för Helsingfors kollektivtrafik. Bland annat ville arbetsgruppen ta bort fri- och specialbiljetter till personer med rullstol, synskada eller barnvagn. HRT:s styrelse godkände inte förslaget på sitt styrelsemöte, men förslaget är inte helt bortröstat. Nuska ännu Esbo, Vanda, Grankulla, Kyrkslätt, Kervo och Sibbo säga sitt.

I maj-juni har förslaget gått hela remissrundan ut, och därefter kan styrelsen slå fast de nya biljettpriserna.

Synskadades centralförbund, Helsingfors och Nylands synskadade och Förbundet Finlands Svenska Synskadade ställer sig kritiska till det ursprungliga förslaget. Arbetsgruppen som utarbetade biljettreformen tog aldrig kontakt med sakkunniga för att ta reda på hur de nya biljettautomaterna fungerar för synskadade.

De nya kortläsarna ska tas i bruk under 2015. De har inga fysiska knappar, utan endast pekskärm. Enligt tillgänglighetsexperter är det

mycket osannolikt att blinda eller gravt synskadade personer självständigt kan betala för sina resor med de nya kortläsarna, vilket man ser som en förutsättning för att kunna ta ett fullt pris av passagerarna. Att förbättra kortläsarna är inte heller längre möjligt.

Förslaget gäller alla färdmedel som har kortläsare vid alla ingångar, dvs tåg, metro, spårvagn och buss 550.

– En majoritet i styrelsen är kritiska till de föreslagna förändringarna. De skulle vara en försämring på många sätt, säger HRT-styrelsemedlem Björn Månsson till HBL. ●

Synskadade ska klippa och klistra sina "frimärken"

Från och med den 9.2.2015 ska privatpersoner som skickar punktskrift klistra på ett märke på kuvertet. Förändringen kanske låter trivial men är krånglig och ogenomtänkt.

Det internationella märket ska vara 52x65mm stort och fästas på adressidan av försändelsen. Bakgrunden till märket och förnyelsen är en världsomspännande överenskommelse. Det positiva med den internationella överenskommelsen

är att det nu blivit gratis att skicka försändelser till alla länder, också med flygtransport. Försändelserna ska vara öppna då de lämnas in för transport och väga högst 7 kg.

Det negativa är ett ogenomtänkt märke. Märket kan skrivas ut från Postens webbplats och ska fästas med till exempel lim eller tejp. Det finns inga färdiga etiketter på postkontoren, men kundtjänsten kan gratis skicka märken per post.

Personer med grav synnedsättning ska alltså själva klippa och klistra märken – något av en omöjlighet. Produktchef Johanna Rouhe säger att märket kom som en överaskning för Posten.

– Meningen är inte att göra det svårare för kunder med synnedsättning. Märket är ännu levande, och vi tar emot förbättringsförslag. De som inte har möjlighet att klippa ut ett märke kan till en början fortsätta skriva Cecogrammes på kuvertet. ●

Diskriminerande lag i rampljuset

Janita Tianen har alltid velat bli sjuksköterska och sökte därför i höstas in till Tammerfors yrkeshögskola. Hon klarade det skriftliga inträdesförhållandet med bravur och var allt mer självsäker på att hon skulle komma in. Det kom hon dessvärre inte. Hon nekades studierätt på grund av sin hörselskada.

Fallet Tiainen är ett i mängden där funktionshindrade diskrimineras på grund av sitt funktionshinder. Tiainen är döv sedan födseln och ansågs vara olämplig för studier inom vården, trots att det på annat håll i landet redan finns döva sjukskötarstuderande.

Bakom beslutet att neka Tiainen studierätt låg något som kallas för SORA-lagstiftningen. 2012 fick yrkesskolor, yrkeshögskolor, universitet och vuxenutbildningar rätten att dra in studierätten eller inte bevilja studierätt om säkerheten kan äventyras. Rätten gäller vissa studieinriktningar inom social- och hälsovårdsbranschen, det humanistiska och pedagogiska området samt inom teknik- och hälsovårdsbranschen.

Enligt lagstiftningen är funktionshinder och drogmissbruk sådant som kan

äventyra patient- och kundsäkerhet.

– Till en början var SORA-lagstiftningen ämnad för helt andra situationer, men funktionshindrade studerande togs med i lagstiftningen, säger **Sari Kokko** som är utbildningsplanerare på Synskadades centralförbund.

– Att förbättra informationen till skolor skulle minska risken för diskriminering, men jag tror inte att det är lösningen på alla problem

När en ungdom ansöker om studieplats till en yrkes- eller högskola ska han eller hon uppge om det finns något hinder i hälsotillståndet. Ett funktionshinder är inte automatiskt ett hinder för att genomföra studier, inte ens inom social- och hälsovårdsbranschen. Men i praktiken är det mycket svårt att hålla fast vid sina rättigheter.

– Utgångspunkten ska vara att med specialarrangemang göra det möjligt för studerande att genomföra sina studier. Att inte kunna utföra alla delmoment i en utbildning gör inte någon olämplig för hela branschen.

Men allt som ofta gallras studerande med funktionshinder bort redan i urvalprocessen.

– Bakgrunden är säkert okunskap. Dessutom är det

en lätt utväg för läroanstalter att hänvisa till SORA när de inte vet hur de ska ordna specialarrangemang. Enligt mig förstår inte studieinrättningar hur man som till exempel synskadad kan studera vid en högskola. De vet inte vilka hjälpmedel det finns, hur man får studiematerial och att det finns möjlighet till en personlig assistent. Olika specialarrangemang är främmande.

Det här bekräftas i fallet Tiainen. Efter att hon blivit nekad studieplats överklagade hon beslutet tillsammans med sin advokat. Hennes överklagan godkändes och hon får inleda sina studier.

Marja Sutela är prorektor vid Tammerfors yrkeshögskola och anser att det var bra att Tianenfallet blev omdiskuterat.

– Jag tror att Tiainens situation har ökat vetskapen om specialarrangemang. Inte bara för oss, utan även på andra yrkeshögskolor.

Däremot håller Marja Sutela inte med om att högskolor använder SORA-lagen för att komma lättast undan.

– Det är en mycket mångbottnad fråga. Hur mycket kan man ändra på utbildningen och fortsättningsvis få tillräckliga färdigheter för

att kalla sig sjukskötare?
En döv född person kan inte delta i alla praktiska övningsuppgifter och får därmed inte den kunskapen.

– Svårigheten är att dra linjer och behandla alla lika. Det tror jag blir svårt också i framtiden, men vi har förbättrat våra arbetsmetoder

för att göra så gott vi kan, men man måste avgöra specialarrangemang från fall till fall, säger Sutela. ●

ANNONS

Hjälpmedelsmässa för hörsel och syn

Torsdag 16.4.2015 i Kimito Wrethalla kl. 11.00 - 17.00

11.00–17.00 UTSTÄLLARE med hjälpmedel för hörselskadade och synskadade

11.00–13.00 LUNCH

13.00–15.00 FÖRELÄSNINGAR:
Psykolog Thomas Londén
Hörsel- och synskada i familjen/anhörigperspektivet
Samtalsterapeut Annica Wahrman
Funktionsnedsättning behöver inte vara ett hinder för ett gott liv
Fysioterapeut Soili Romunen
Kommunens info; hjälpmedel och rådgivning

15.00– KAFFE med bröd

Busstransport till/från mässan från Västaboland och Kimitoön.
Inträde 10 euro, inkluderar traktering och transport. Anmälan senast 9.4.2015 till Birgitta Storbacka, tfn 040 5867 179 eller Birgitta Kronberg, tfn 02 4584189

Arrangörer: Svenska hörselskadade i Åboland rf och Åbolands Synskadade rf.

FSS deltar på mässan med hjälpmedel och rådgivning. På plats finns Cristian Söderberg (IT ansvarsperson), Tessa Bamberg (Punktskriftsansvarig), Chatrin Kotka (Rehabiliteringsrådgivare), samt Näköpiste Polar Print Oy som utställare av tekniska hjälpmedel för synskadade.

KONTAKT

Funderar du på något kring FSS?

Tveka inte att ta kontakt för att diskutera dina tankar med oss. Vi finns här för din skull!

Ordförande Bengt Ahlvik
Telefonnummer: 044-777 8694
(telefontid tisdagar 14-16)
E-post: bengt.ahlvik@fss.fi

Organisationsledare Matthias Jakobsson
Telefonnummer: 044 080 8004
E-post: matthias.jakobsson@fss.fi

Vi lyssnar på alla tankar och idéer om vårt förbund!

Hans Brummers Stiftelse

Hans Brummers Stiftelse delar ut stipendier för allmännyttig verksamhet till förmån för synskadade.

Som sådan kan anses

- studier
- studielitteratur, studiemedel samt annan litteratur
- hjälpmedel för särskilda behov
- hälsobefrämjande aktiviteter (t.ex. ridterapi)
- övrigt välmotiverat behov

Skriftliga ansökningar, max en A4-sida, som bör innehålla

- sökandes fullständiga namn
- personbeteckning
- adress och telefonnummer
- ändamål för stipendiet
- ansökt belopp
- bankkontonummer (IBAN-kod bestående av 18 tecken)
- eventuell e-postadress

sänds senast 31.3.2015 till:

Hans Brummers stiftelse
c/o Anna Brummer
Brynjevägen 26 B
00920 Helsingfors

Förfrågningar kan riktas till:
anna.brummer@gmail.com
045-881 8185

Stiftelsens styrelse behandlar ansökningarna på sitt möte i slutet av april månad. Alla sökande meddelas skriftligt om styrelsens beslut. Bidragsmottagare bör redovisa för användningen av understödet till stiftelsen.

Understöd från Suomen näkövammaissäätiö finns att söka för synskadade och personer som arbetar med synskadearbete. Ändamål som understöds är studier, forskningsarbeten, utbildningstillfällen, förvärvsarbete och utvecklande hobbyer.

Ur ansökan bör framgå följande:

- Den sökandes presentation och kontaktuppgifter
- Kontonummer i IBAN-format
- Understödet ändamål
- Understödet storlek
- Totala kostnader för ändamålet
- Övriga understöds som sökts eller kommer att sökas, erhållits för ändamålet
- Hur understödsanvändaren tänkt finansiera projektet om inte understödet som söks täcker den totala kostnaden
- Eventuella rekommendationer

Mottagaren av understödet bör lämna en utredning om projektet och användningen av understödet till ombudet, som enligt avtal kan publiceras. Understödsansökningarna ska vara tillhanda hos ombudet senaste 31.3.2015.

Skickas per post till:

Suomen Näkövammaissäätiö

Asiamies Aila Santanen

Arhippastigen 8 B 2

00420 Helsingfors

Eller per e-post till aila.santanen@live.fi

För mer information kontakta ombudet. Tfn 050-596 6737

Förändringar i näringslivet påverkar i hög grad stödpengar belopp. Trots begränsade tillgångar strävar fonden efter att understöda de som ansöker om stödpengar. Fondens princip är att bevilja stöd till förmån för ändamål vilka inte understöds av allmänna finansiärer.

År 2014 beviljade fonden stödpengar till en summa av 7450 euro.

Kom med och ge ditt stöd!

AKTUELLT I DISTRIKTEN

Norra Österbottens Svenska Synskadade

Handarbetsgruppen "Rätstickorna" träffas varannan måndag kl 12–14 (jämna veckor) på Fyren med Agnetha Cederberg som ledare. Nästa träff blir 2.3.2015

Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f. kallar sina medlemmar till stadageenligt årsmöte tisdagen 14.4.2015 kl 18.30 på verksamhetscentret "Fyren", Otto Malmmsgatan 9 A 21 i Jakobstad. Vid årsmötet behandlas i föreningens stadgar § 10 nämnda ärenden.

Kommande aktiviteter

Bowling gruppen tränar på måndagar kl 12.30 på Idrottsgården i Jakobstad.

Tisdagen 10.3 kl 9.30–15.30 ordnas en Må bra-dag på Norrvalla i samarbete med Vasa Svenska Synskadade, Finlands Svenska Synskadade och Folkhälsans Förbund. Busstransport ordnas.

Deltagaravgift 25 euro. Sista anmälningdag 27.2.

Vattengymnastiken på Östanlid i samarbete med Folkhälsan hålls onsdagar, grupp 1 kl 11.45 och grupp 2 kl 12.30. I samband med vattengymnastiken finns det möjlighet att vara en halvtimme i gymmet på Östanlid. Vi har bokat konditionssalen kl 10.30–11.30 på onsdagar.

Mimoselgruppen för damer med Ann-Mari Ekstrand, samlas varannan onsdag kl 13 (udda veckor) på Fyren, i mars 11.3 och 25.3.

Mimosel för synskadade träffas på Emeliehemmet i Karleby måndagen 16.3 kl 13–15 med Monica Bergdal. Trevlig samvaro, diskussion o kaffeservering. Det finns möjlighet att äta lunch på Emeliehemmet före träffen.

Avslappnings- och balanskursen med Peter Appel samlas på torsdagar kl 10.30–12.00 på Fyren.

Måndagen 23.3 kl 13–15 har vi en dagträff i brasrummet på församlingscentret i Karleby. Ulla-Britt Ingman och Ann-Sofie Grankulla medverkar i programmet.

Kontaktinformation

Anmälan om deltagande i våra olika evenemang och aktiviteter görs till Ann-Sofie Grankulla, tfn 7234 880 eller 050-3795 658.

Mera information om verksamheten i medlemsbandet och föreningsspalten i Österbottens Tidning på lördagar eller på www.fss.fi under länken distriktsföreningar och Norra Österbotten.

Svenska Synskadade i Mellersta Nyland

Emma Rasela gör praktik hos oss under vårterminen på måndagar och Prakticum närvårdarstuderande kommer som "stöd i vardagen" till våra ungdomar på måndagar kl.15–16.30. Praktikumeleverna hjälper till även under våra kurser samt kommande kvällsevenemang.

Svenska Synskadade i Mellersta Nyland sammankallar sina medlemmar till

vårmöte. Mötet hålls lördagen den 18.4. kl. 10.00.

Måndagsträffar

Hörnan måndagar kl. 13.00 med undantag må den 2.3. då vi åker till Fazer kl. 14.30. från Parisgränden 2 A.

Orsaken varför bussen startar denna gång från Mellis är att vi har med oss ungdomar som ledsagare från Prakticum. Förhandsanmälan till kansliet.

9.3 Stolgymnastik med Mari

16.3 Vi reflekterar lördagens Må Väl utfärd över en kopp kaffe

23.3 Påskpyssel med Nina

30.3. Ringdans med Wim

Kommande aktiviteter

Fredagen den 6.3 13.00–14.00, IT-, och telefonkurs med Sune och Prakticum elever.

Fredagen den 13.3 kl 13.00–14.00 IT- och telefonkurs med Sune och Prakticum elever

Lördagen den 14.3 Må Bra-dag i Borgå för personer med synnedläggelse och deras närstående. Läs mer i annonsen på sidan 19.

En vårutfärd till Ingå planeras i april den 22.4. Vi besöker Fagerviks bruk, Ingå kyrka samt äter en lunch i Ingå centrum.

Mellis gör två teaterbesök till Svenska Teatern under våren 2015:

Vi har bokat 15 biljetter till pjäsen "Fosterlandet" lördagen den 18.4, kl. 14.00. Biljettpris á 15 euro (inkl. pensionärsrabatt eller studierabatt) eller á 17,50 utan rabatt. Biljettpris för icke medlemmar är 35 utan rabatt eller 30 euro för pensionärer eller studerande. "Fosterlandet – En episk familjekrönika av Lucas Svensson", baserar sig på A.Takanens familjehistoria, om hur hennes pappa kom till Sverige som krigsbarn och hur det har påverkat familjen.

Vi har bokat 20 biljetter till "Humorlandskampen" lördagen den 9.5. kl. 16.00. Humorlandskampen är en kamp mellan Finland och Sverige med Stan Saanila och André Wikström + två standup komikers från Sverige. Biljettpris är 15 euro om vi får ihop 20 deltagare, 17,50 ifall vi blir under 20 deltagare pris för icke medlemmar är 30 euro resp. 35 euro utan rabatter.

Sista anmälningen till Humorlandskampen var 31.3 och till Fosterlandet 24.2.

Kurser och grupper

Rottingkursen med Martin pågår måndagar kl. 14.30 på Hörnan.

Vattengymnastiken på Folkhälsan fortsätter fredagar, kl.10.00 på Mannerheimvägen, om du är intres-

serad att delta i en liten trygg grupp med skön vattengymnastik, kontakta gärna kansliet per telefon 0400 269 553 eller email kansliet@ssmn.fi.

Bokcirkel 24.3. kl. 16.30 med temat "Den gamle och havet" av Hemingway

Kontaktuppgifter

Observera att Mellis trådtelefonnummer 612 1779 har ändrat till numret: 0400 269553 fr.o.m. årsskiftet. Email: kansliet@ssmn.fi

Kom ihåg att som medlemsförmån kan du använda taxin två gånger i månaden till våra evenemang. Vi ersätter resan mot kvitto och du betalar endast självriskan på resan.

Svenska synskadade i Västnyland

Distriktsföreningen Svenska synskadade i Västnyland rf. kommer att delta i ett evenemang kallat SeniorSvängen i Ekenäs Bollhall ons. 4 mars kl. 13–15.00. Besökare erbjuds att bekanta sig med olika fritidsverksamheter för äldre. Arrangörer är Raseborgs stad, Folkhälsans Förbund, Ekenäs pensionärer m.fl. Vår förening delar bord med FSS's representanter.

Den 9 april inleds Anpassningsträningssdagarna under ledning av reh.rådg. Britta Nyberg

Kommande aktiviteter

Boccia tränas igen fre. den 27 febr. samt 6, 13 och 20 mars kl. 14–16.00 i Seminarieskolans gymnastiksal, Ekenäs

Bowlingspelarna samlas torsdagen den 12 och 26 mars kl. 17.00 i Ekenäs Bowlinghall

Syntolkad film i Lyan ons. 4 mars kl 17.30. Kontakta vid behov Jessica Holmlund tfn 044-9379640.

Balanskursen fortsätter måndagarna 9, 23 och 30 mars kl. 13.45–14.30 i Lyan.

Månadsträffen med vårmöte infaller lö. den 14 mars 2015 kl. 13.00 i Lyan, Prästängsgatan 12 Ekenäs. Som förut njuter vi av kaffe med dopp, samvaron och får aktuell information. Efter vårmötesförhandlingarna uppträder vår styrelsemedlem Fredrik Lindgren med musik. Transport längs kända rut-ter. Anmälning senast to. 12 mars 2015 till Eeva Hanner, tfn 050-595 4946 eller till Birgitta Nordström, tfn 044-336 8060.

Lördagen den 21 mars reser vi till Svenska Teatern i Helsingfors för att uppleva föreställningen 'Mamma Mia' som börjar kl. 13.00. Buss-

påstigningstiderna är: Ekenäs busstation kl. 10.40, Karis busstation kl. 11.00, Ingå kl. 11.20.

OBS. Sekr. Christel ursäktar sig för fel datum i senaste nummer av FS. Datum för teaterresan är lördagen den 21 mars 2015 och inget annat!

Herrklubben sammankommer to 26 febr. kl 15.00 i Lyan.

Kontaktuppgifter

Bästa läsare av FS: Om Du vill anmäla Dig till något av föreningens olika evenemang, kontakta då Eeva Hanner, tfn 050-595 4946 eller till ordf. Birgitta Nordström, tfn 044-336 8060.

Har Du frågor som gäller kommande aktiviteter eller annat som gäller föreningen, kontakta sekr. Christel Eriksson tfn 040-745 1933.

Vid frågor som gäller medlemskap och/eller synhjälpmedel kan rehabiliteringsrådgivare Britta Nyberg kontaktas, tfn 050-561 2951.

Svenska Synskadade i Östnyland

Svenska Synskadade i Östnyland r.f håller stadgeenligt årsmöte lördagen den 28.3.2015 kl 13.00 på Kaju-

tan, Ågatan 33 E, Borgå. Styrelsen.

Efter årsmötet får vi smaka och uppleva olika chokladsmaker tillsammans med Peter från Lilla Chokladfabriken i Borgå. Lovisaborna anmäl er till Jonas tfn 040 964 4672 senast 26.3. Välkommen!

Vasa Svenska Synskadade

Om inget annat nämns hålls föreningens kurser på verksamhetscentret Lyktan på Skolhusgatan 40 C,1–2 i Vasa (för nya medlemmar så finns huset på Kaserngatan alldeles bakom blomaffären Rantakukka)

Distriktsföreningen Vasa Svenska Synskadade r.f. håller stadgeenligt årsmöte lördagen den 21 mars kl.13 på verksamhetscentret Lyktan, Skolhusgatan 40 C, 1-2 i Vasa. Vid årsmötet behandlas i föreningens stadgar § 10 nämnda ärenden. Dessutom diskussion gällande åtgärder för lägenheten på Tegelbruksgatan 47 A 3.

Anmälan senast 16.3 före kl.14 till kansliet, tfn 045-321 3320 eller per e-post: vasasynskadade@gmail.com.

Kurser

Följande tre kurser hålls i samarbete med Folkhälsan:

Trivselcafé Mimosel fortsätter varannan onsdag ojämfna veckor kl.13–15 enligt följande datum: 25.2, 11.3, 25.3, 8.4, 22.4, 6.5 och 20.5. Alla nya och tidigare deltagare hälsas välkomna! Ledare är Tina Back, tfn 044-788 3676 och Maj-Britt Aspö.

Balansträning fortsätter varannan onsdag jämfna veckor kl.10–10.45 enligt följande datum: 18.2, 4.3, 18.3, 1.4, 15.4, 29.4, 13.5 och 27.5 under ledning av Tina Back. Servering av smoothies till självkostnadspris 0,50€. Varmt välkomna hälsar Tina!

Vattengymnastiken fortsätter varje söndag under hela våren i Folkhälsans Hus i Smedsby enligt följande tider: grupp 1 kl.11.45–12.30 och grupp 2 kl.12.30–13.15. Ledare är Patrik Kulla, tfn 044-788 6034.

Punktskriftsundervisningen fortsätter varannan torsdag ojämfna veckor kl.10–11.30 kaffepaus 12–13.30 enligt följande datum: 12.2, 26.2, 12.3, 26.3, 8.4, 22.4 och 7.5.

Lärare är Margareta Öster, Börje Kukkonen och Ritva Hagelberg. Är du nysynskadad och vill lära dig punktskrift, vänligen kontakta kansliet så ordnas under-

visningen på bästa sätt. Tfn 045-321 3320.

IT-undervisningen fortsätter varannan torsdag jämfna veckor kl.10–11.30. Undervisningen leds av Andreas Kanto, tfn 050-537 6110.

Har du andra speciella problem med din dator, telefon eller surfplatta tveka inte utan ta kontakta med Andreas Kanto så hjälper han dig.

Kommande aktiviteter

Vi kommer att finnas på Servicepunkten på Vasa Centralsjukhus tredje tisdagen i månaden kl. 13–15 under hela våren 2015! Enligt följande datum finns någon synskadad på servicepunkten 17.2, 17.3, 21.4 och 19.5. Vid något tillfälle finns även FSS rehabiliteringsrådgivare på plats. Vill du prata med någon synskadad om hur det är att leva med synnedättning, vilken hjälp och vilket stöd det finns för synskadade, vart man kan vända sig om synen försämras m.m. Kom till VCS vid nämnda tillfällen så får du mera info! Har du frågor gällande detta kontakta gärna kansliet eller Britten Nylund, tfn 040-523 6121.

Välkommen till Må bra-dag på Norrvalla i Vörå, tisdag 10.3! Må bra-dagen ordnas tillsammans med FSS, Folkhälsan och NÖSS och riktar sig till både medlemmar och

deras anhöriga. Program på annan plats i tidningen. Pris för dagen är 25€/person. Sista anmälningsdag är 26.2 före kl.14.

Kontaktinformation

Undrar du över någonting, tveka inte utan ta kontakt med oss!

Distriktssekreterare Febe Mörk, tfn 045-321 3320 eller ordförande Patrik Paulin, tfn 045-330 4468.

Alla anmälningar görs till Febe under kontorstid, måndag–torsdag kl.9–14 på telefon 045-321 3320 eller per e-post: vasasynskadade@gmail.com.

Du hittar även info om oss på <http://www.fss.fi/sv/distriktsforeningar/vasa> samt på vår Facebooksida: <https://www.facebook.com/vasasynskadade>.

Åbolands Synskadade

Syntolkade filmförelisningen gick bra och gav glada miner och skratta får man. Vi beställer flera filmer och återkommer till visningsdatum via medlemsbandet och FS tidningen.

Kommande aktiviteter.

Stadgeenligt Årsmöte blir onsdagen den 18 mars

klockan 14 till 16.00 på Centret.

Hjälpmedelsmässan i Wrethalla, Kimito 16 april. (Information finns i annonsen).

Kontaktuppgifter

Kontakter och anmälningar vänligen till dessa personer. Tisdag till torsdag klockan 10.00 till 16.00

Ordförande Birgitta Storbacka telefon 0405 867 179. Vice ordförande Rolf Rönqvist telefon 0400 736 567. Gun Fröberg telefon 0408 336 630. Distriktskoordinator Håkan Ström telefon 0400 151 322

Ålands Synskadade

Syntolkningen fortsätter som vanligt med teaterbesök och

biobesök. Har du önskemål, hör av dig till organisationssekreterare Bettina Gröning.

Kommande aktiviteter

Borstbindningskurs på Ankaret, måndagar kl.11–14. Nya medlemmar, även stöd- jande, är välkomna! Anmäl till Bettina på tel.19670.

Punktskriftskurs på Ankaret, onsdagar kl.12.30–15. Nya medlemmar välkomna, anmäl till Bettina på tel.19670.

Boccia på Ankaret, torsdagar kl. 12–15, vid frågor kontakta Fjalar Nylund på tel. 21882.

Simning på Folkhälsans Allaktivitetshus, fredagar kl.12–13. Anmäl till Bettina på tel.19670! Nya simmare välkomna!

Medlemsträffar på Ankaret, andra måndagen i månaden kl.18.00, om inget annat meddelas. Mera info i lokal-

tidningarnas kalender samt i taltidningen.

Kontaktuppgifter

Organisationssekreterare, Bettina Gröning finns anträffbar på Ankaret, Johannebovägen 7, måndag–tisdag, torsdag–fredag kl.9.00–13.00. Tfn 018-19670. E-post: aland.syn@aland.net. Ordförande Börje Troberg, tfn 0457-5300977.

Skriv till FS

Insändare, funderingar, tips, frågor. Förbundet Finlands Svenska Synskadade, Parisgränden 2 A 1, 00560 Helsingfors eller mejla soren.jonsson@fss.fi.

ANNONS

SeniorNord: Boklycka

Litterärt café och seniorinfo på svenska. På programmet står bland annat en föreläsning om boklycka för synskadade av Tessa Bamberg. Dessutom ett infotorg med bokbytarbord och kursinfo. Fritt inträde, ingen anmälan.

SeniorNord erbjuder skjuts med inva-taxi t/r inom norra Helsingfors med medel från Folkhälsans Luciainsamling från tidigare år. Bokning av skjuts senast 6.3. till Tamara Bergkvist tfn 045-881 9743.

ANNONS

Vårmöteskallelse

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. kallar medlemmarna till stadgenligt vårmöte den 25–26 april 2015 på hotell Cumulus i Seinäjoki. Mötesförhandlingarna inleds på lördag kl 13.30 och fortsätter på söndag kl 9.00.

Vid mötet behandlas de i paragraf 6 av förbundets stadgar nämnda ärendena: verksamhetsberättelse och bokslut för år 2014, revisorernas berättelse och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen, organisationsledaren, ekonomen och övriga redovisningsskyldiga, tillsättande av valberedningsutskott om vårmötet så besluter, diskutera förbundets verksamhet på längre sikt utgående från styrelsens förslag till strategiska riktlinjer, övriga frågor vilka styrelsen förelagt vårmötet, skriftliga motioner som inom februari inlämnats till styrelsen av personmedlemmar eller medlemsföreningar. Behandlas styrelsens förslag till ändring av förbundets stadgar.

Deltagaravgiften är 60 euro/person vilket inkluderar ordnade tågresor, kost och logi. Tillägg för enkelrum 25 euro. Anmälningen är bindande.

Medlemmarna ombeds anmäla sig till sina respektive föreningar senast onsdagen den 25 mars 2015, enligt följande:

Norra Österbottens svenska synskadade r.f.: Ann-Sofie Grankulla, ti-to kl 9–14, tfn 06-723 4880, 050-379 5658

Vasa svenska synskadade r.f.: Febe Mörk, må-to kl 9–14, tfn 045-321 3320

Svenska synskadade i Östnyland r.f.: Stina Roms, tfn 0400-596 250 eller Jonas Lindström, tfn 040-964 4672

Åbolands synskadade r.f.: Håkan Ström, ti-to kl 9–16, tfn 0400-151 322

Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f.: Nina Liemola, må-ti kl 9.30–13.30, tfn 0400-269 553

Svenska synskadade i Västnyland r.f.: Christel Eriksson, tfn 040-745 1933

Ålands synskadade r.f.: Bettina Gröning, må-ti, to-fr (ej ons) kl 9–13, tfn 0457-343 8950

Möteshandlingar och program på önskat medium sänds till alla anmälda.

Vi ber alla mötesdeltagare bekanta sig grundligt med mötesmaterialet på förhand! Välkommen! – Styrelsen